

Bemærkninger til lovforslaget

Det foreliggende lovforslag erstatter lov nr. 337 af 21. september 1939 angående tilvejebringelse af befodringsmidler til brug for krigsmagten og ved beskyttelsen af civilbefolkningen mod følgerne af luftangreb som ændret ved lov nr. 108 af 9. april 1975.

Lov nr. 337 af 21. september 1939 giver mulighed for i tilfælde af, at krigsmagten mobiliseres, en sikringsstyrke (bevogtningsstyrke) formeres, eller når mønstringer og øvelser af særlig art afholdes, at udskrive (ekspropriere) befodringsmidler af enhver art (motorkøretøjer, luftfartøjer, flydende materiel mv.).

Loven har til formål at tilsikre, at det militære forsvar og civilforsvaret – og dermed staten – ikke allerede i fredstid skal investere i befodringsmidler til den samlede krigsstyrke. Loven er derfor et væsentligt fundament for opretholdelse af et mobiliseringsforsvar af den karakter, Danmark har i dag.

Formålet med lovforslaget er at modernisere den gældende lov og forenkle udskrivningssystemet, således at der opnås en væsentlig mindre administration i fredstid.

Efter lov nr. 337 af 21. september 1939 skal udpegningen af befodringsmidlerne foretages af et nævn, der er nedsat i hver politikreds. Udpegningsnævnets afgørelse kan indbringes for vurderingskommissioner, der er nedsat i hvert amt.

Lovforslaget lægger op til at afskaffe udpegningsnævnene og vurderingskommissionerne. I stedet foreslås køretøjer fremtidigt udpeget ved anvendelse af eksisterende edb-baserede motorregistersystemer. Dette sker ved overførsel af oplysninger fra Centralregistret for Motorkøretøjer til forsvarets motorudskrivningsregister. Tilsvarende forudsættes at finde sted for luftfartøjer og flydende materiel. Udpegning forudsættes at ske efter generelle kriterier. Udpegningen kan ske i fredstid, mens udskrivning (ekspropriation) først sker i krig eller krise mv. jf. § 1. Der foreslås samtidig oprettet et særligt nævn, der i tilfælde af uenighed mellem ejeren af befodringsmidlet og den modtagende myndighed afgør spørgsmålet om erstatningens fastsættelse.

Lovforslaget fremsættes på baggrund af, at Folketingets Ombudsmand den 31. maj 1991 afsluttede sin gennemgang af en konkret sag om en klage over for-

skellige forhold i forbindelse med udpegning af et motorkøretøj til brug ved totalforsvaret.

Sagen gav Ombudsmanden anledning til nogle principielle overvejelser om Motorudskrivningstjenesten, dels om kompetencefordelingen ved selve udpegningen, dels om fastsættelsen af erstatningsværdien for motorkøretøjer.

Ombudsmanden anførte bl.a., at Forsvarsministeriet havde delegeret kompetence fra et lokalt statsligt nævn til den statslige centralforvaltning, samt reduceret antallet af lokale udpegningsnævn og amtslige vurderingskommissioner uden tilstrækkelig hjemmel i lov nr. 337 af 21. september 1939. Sammenfattende var det Ombudsmandens opfattelse, at den skete opgaveoverførsel måtte forudsætte enten ændring af lovens kompetenceregler eller en udtrykkelig lovhjemmel til delegation. Videre var det Ombudsmandens opfattelse, at indskrænkningen af antallet af nævn og vurderingskommissioner burde hjemles ved lov.

Ombudsmanden anførte ligeledes, at det i loven krævede skøn vedrørende fastsættelse af erstatningsværdien for motorkøretøjer, var sat under en regel, og at det derfor burde overvejes at skaffe lovhjemmel herfor eller at ændre praksis.

Det fremsatte lovforslag følger Ombudsmandens anbefalinger.

Lovforslaget giver det militære forsvar og civilforsvaret adgang til at *udskrive* (ekspropriere) befodringsmidler (motorkøretøjer, luftfartøjer, flydende materiel mv.) i tilfælde af krig eller krise mv. Udskrivning (selve ekspropriationen) kan ske til eje eller brug.

Udpegningen af befodringsmidler, der senere kan udskrives, kan finde sted i fredstid. Ejeren kan frit disponere over befodringsmidlet, også selv om det er udpeget.

Formålet med udskrivning er at stille transportmidler til rådighed for det militære forsvars og civilforsvarets myndigheder. For det militære forsvars vedkommende skal udskrivningen primært tilgodese tilvejebringelsen af befodringsmidler til supplerung af militære stamkøretøjer mv. For civilforsvarets vedkommende udpeges i dag befodringsmidler til civilforsvarskorpset, til det kommunale civilforsvar,